

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jana Rutsche a soudců Mgr. Heleny Konečné a JUDr. Ivony Šubrtové ve věci žalobců: **a) D. M., b) H. M.**, proti žalovanému: **Městský úřad Jilemnice**, odbor životního prostředí, Masarykovo náměstí 82, 514 01 Jilemnice, v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu, **t a k t o :**

- I. **Žaloba s e z a m í t á .**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Ve shora označené věci podali žalobci podáním ze dne 19. 5. 2015 doručeným zdejšímu soudu dne 20. 5. 2015 žalobu na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu dle § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

Podáním doručeným zdejšímu soudu dne 8. 2. 2016 podali žalobci návrh na vydání předběžného opatření dle § 38 s. ř. s. O něm rozhodl krajský soud zamítavě usnesením ze dne 2. 3. 2016, č. j. 30A 13/2016-19.

Žalobci následně podali další návrh na vydání předběžného opatření ze dne 6. 3. 2016 doručený soudu dne 7. 3. 2016 (tentýž návrh doručili žalobci soudu znovu ještě

18. 4. 2016). Dne 24. 3. 2016 bylo doručeno podání žalobců označené jako „*Žaloba proti nezákonnému zásahu správního orgánu dle ustanovení § 82 zákona č. 150/2002 Sb., s. ř. s.*“ Obsah tohoto podání je fakticky rozvedením podání žalobců ze dne 19. 5. 2015 (o tom v podrobnostech níže).

V návaznosti na to předseda senátu vyzval žalobce k zaplacení soudních poplatků ve výši 2 x 2.000,- Kč za žalobu na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu (položka 18 bod 2 písm. d) Sazebníku soudních poplatků) a k zaplacení soudních poplatků ve výši 2 x 1.000,- Kč za podání návrhu na předběžné opatření (položka 5 Sazebníku soudních poplatků). V reakci na to žalobci požádali o osvobození od soudních poplatků. Byla jim proto předsedou senátu uložena povinnost předložit prohlášení o svých osobních, majetkových a výdělkových poměrech, a to usnesením ze dne 29. 3. 2016, č. j. 30A 13/2016-38. V tomto usnesení bylo žalobcům vysvětleno, proč o jejich prvním návrhu na předběžné opatření rozhodoval krajský soud bez předchozí výzvy k zaplacení soudního poplatku a proč tomu tak v případě nového návrhu na předběžné opatření nebude. Současně je poučil, že pokud v budoucnu nebudou od platby soudního poplatku osvobozeni, bude jim soudní poplatek z původního návrhu na předběžné opatření dodatečně vyměřen.

O návrhu žalobců na osvobození od soudních poplatků rozhodl předseda senátu usnesením ze dne 20. 4. 2026, č. j. 30 A 13/2016-63, a to tak že žádost zamítl. Důvody byly dva. Za prvé – žalobci nedoložili nedostatek prostředků na zaplacení vyměřených soudních poplatků (v podrobnostech viz odůvodnění citovaného usnesení). Za druhé - dle krajského soudu nebyla naplněna ani další z podmínek pro osvobození od platby soudního poplatku, konkrétně ta, že podaný návrh na zahájení řízení není zjevně neúspěšný (§ 36 odst. 3 s. ř. s.). K tomu krajský soud v odůvodnění citovaného usnesení uvedl následující:

„Žalobci podali žalobu na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu dle § 82 a násl. s. ř. s. Brojí však touto žalobou v podstatě proti rozhodnutím žalovaného ze dne 13. 8. 2014, č.j. MUJI 230/2014/ŽP R 153 a č.j. MUJI 230/2014/ŽP R 154, kterými byla každému z nich uložena pokuta za přestupek na úseku životního prostředí. Právě tato rozhodnutí chtějí žalobou zrušit, případně prohlásit nicotnými (skutečnost, že se domáhají rovněž zrušení příkazů žalovaného ze dne 15. 4. 2014, tedy předcházejících vydání uvedených rozhodnutí, je pro následující úvahu krajského soudu irelevantní).

Žalobci tedy napadají a domáhají se zrušení takových úkonů správního orgánu, které ovšem mají povahu rozhodnutí ve smyslu § 65 s. ř. s. Tyto úkony nejenže jsou jako rozhodnutí označeny, tedy splňují formální podobu rozhodnutí. Na jejich základě byly žalobcům uloženy pokuty za přestupky, čímž došlo k založení povinnosti žalobců. Rozhodnutím je pak takový úkon správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují práva a povinnosti účastníka řízení (§ 65 odst. 1 s. ř. s.). Napadené úkony žalovaného tedy naplňují znak rozhodnutí i po stránce materiální.

Žaloba na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu má ovšem ve vztahu k žalobě proti rozhodnutí správního orgánu povahu subsidiární (viz § 85 s. ř. s.). Jinými slovy, zásahovou žalobou je možno se bránit proti úkonu správního

orgánu za situace, pokud tento úkon nenaplní znaky správního rozhodnutí a obrana formou žaloby proti rozhodnutí správního orgánu tak nepřicházela v úvahu. Tak tomu ovšem v dané věci není (srovnej například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 12. 2015, č. j. 8 Azs 144/2015-30; dostupný na www.nssoud.cz).

Krajskému soudu je navíc z úřední činnosti známo, že shora označená rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 4. 2014 o uložení pokut napadli původně žalobci společnou žalobou proti rozhodnutí správního orgánu ve smyslu § 65 a násl. s. ř. s. Tato žaloba byla u zdejšího soudu vedena pod sp. zn. 51 A 23/2014. Krajský soud je však v rámci rozhodování o žádosti o osvobození od soudního poplatku upozornil, že jejich návrh je zjevně neúspěšný, protože proti rozhodnutím žalovaného nepodali opravný prostředek. Řízení tak bylo pro nezaplacení soudního poplatku zastaveno (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 7. 2015, č. j. 6 As 137/2015-11, a usnesení zdejšího soudu ze dne 17. 8. 2015, č. j. 51A 23/2014-91).

Žalobci následně podali předmětnou žalobu, v níž výslovně zdůrazňují, že se jedná o žalobu zásahovou dle § 82 a násl. s. ř. s., zřejmě vedeni přesvědčením, že pokud nebyli úspěšní cestou žaloby proti rozhodnutí správního orgánu, mohou se bránit jinou formou. Jak už ale uvedl krajský soud shora, proti rozhodnutí správního orgánu o uložení pokuty za přestupek brojit žalobou na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu nelze. Žaloba se tak jeví nepřipustnou a tedy zjevně neúspěšnou. Také z toho důvodu nemůže být žalobcům osvobození od soudního poplatku přiznáno.“

Na těchto svých závěrech nemá krajský soud co měnit. Zvláště poté, co kasační stížnost žalobců proti citovanému usnesení Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 29. 6. 2016, č. j. 6 As 101/2016-35, zamítl. Pokud jde o problematiku zjevné neúspěšnosti podané žaloby, Nejvyšší správní soud v odůvodnění svého rozsudku nejprve shrnul podstatu shora citovaného právního závěru krajského soudu, aby následně uzavřel, že mu „nezbývá než konstatovat, že oba důvody k zamítnutí žádosti o osvobození od soudního poplatku uváděné krajským soudem obstály“.

Pro úplnost musí krajský soud ještě dodat, že po doručení shora citovaného usnesení o zamítnutí žádosti žalobců o osvobození od soudních poplatků účastníkům řízení učinili žalobci (současně s podáním kasační stížnosti proti tomuto usnesení) další dvě podání doručená soudu 5. 5. 2016. Prvé z nich ze dne 21. 4. 2016 bylo znovu označeno jako „Žaloba proti nezákonnému zásahu správního orgánu dle ustanovení § 82 zákona č. 150/2002 Sb., s. ř. s.“ Druhé podání ze dne 5. 5. 2016 bylo označeno jako „Návrh na změnu žaloby“. V něm žalobci uvedli, že svoji žalobu ze dne 19. 3. 2016 (doručenou soudu 24. 3. 2016) mění právě podáním ze dne 21. 4. 2016.

Krajský soud dodává, že podání ze dne 21. 4. 2016 bylo opatřeno kolky v hodnotě 6.000,- Kč. Konstatuje tedy, že žalobci vyměřený soudní poplatek zaplatili, mohl proto ve věci meritorně rozhodnout.

Krajský soud proto shrnuje, že žalobci podali dne 20. 5. 2015 žalobu na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu dle § 82 a násl. s. ř. s. Tuto

žalobu doplnili podáním doručeným soudu 24. 3. 2016 a následně podáním doručeným soudu 5. 5. 2016.

Přestože tak žalobci učinili způsobem poněkud nepřehledným, podstata všech uvedených podání zůstává naprosto stejná. Žalobci brojí proti rozhodnutím žalovaného ze dne 13. 8. 2014, č. j. MUJI 230/2014/ŽP R 153 (nabylo právní moci 12. 9. 2014) a č. j. MUJI 230/2014/ŽP R 154 (nabylo právní moci 9. 9. 2014). Prvním z nich byla uložena žalobci a) pokuta ve výši 1. 500,- Kč a povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1. 500,- Kč, druhým z nich byla žalobkyni b) uložena pokuta ve výši 1.500,- Kč a povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1.000,- Kč. Tato rozhodnutí jsou pravomocná, žalobci proti nim nepodali řádný opravný prostředek, tedy odvolání. Proto nemohli být úspěšní se žalobou proti rozhodnutí správního orgánu dle § 65 a násl. s. ř. s., kterou proti uvedeným rozhodnutím nejdříve u zdejšího soudu podali (viz shora). Žalobci následně usoudili, že obě uvedená rozhodnutí lze považovat za nezákonný zásah správního orgánu a rozhodli se brojit proti nim formou žaloby na ochranu před nezákonným zásahem dle § 82 a násl. s. ř. s. Takový postup však ze shora uvedených důvodů (viz v podrobnostech citace z usnesení zdejšího soudu ze dne 20. 4. 2016, č. j. 30 A 13/2016-63) není možný.

Krajský soud se proto nemusel (a ani nemohl) zabývat odůvodněním těchto žalob. V nich se navíc žalobci věnují dosti často naprosto jiné problematice, líčí zejména domnělá příkoří, která jim byla činěna v jiných řízeních ze strany správních orgánů. Tato tvrzení, ať už se předmětu dotýkala více, méně nebo vůbec však s ohledem na shora uvedené byla pro posouzení věci naprosto irelevantní.

Na této skutečnosti nemůže nic změnit ani obsah podání žalobců doručeného 5. 5. 2016, který označili jako změnu žaloby. Ono se totiž fakticky o žádnou změnu nejedná. Žalobci v podstatě pouze upravili žalobní petit. Zatímco v žalobě a v jejím doplnění doručeném soudu 24. 3. 2016 navrhovali zrušit obě uvedená rozhodnutí žalovaného (případně jim předcházející příkazy žalovaného, které ovšem byly zrušeny odpory žalobců proti nim), dále navrhovali, aby soud deklaroval jejich nicotnost, a konečně navrhovali, aby vyslovil nezákonnost zásahu, v podání doručeném 5. 5. 2016 navrhli, aby soud konstatoval nezákonnost zásahu, aby uložil žalovanému povinnost obnovit a zajistit původní stav před zásahem a aby vydal rozsudek, že „žalovaný se opakovaných zásahů a pokynů vzdává a potvrzuje upuštění od takových zásahů a pokynů.“ Nezákonným zásahem přitom žalobci stále mysleli obě shora uvedená rozhodnutí žalovaného (viz např. výslovně poslední odstavec na str. 1 uvedeného podání, úvodní odstavec na jeho str. 2, třetí a čtvrtý odstavec na str. 3, bod 2. na str. 8, bod 1.4. a poslední odstavec na str. 15).

Krajský soud tak za této situace nemusel rozhodovat nejen o „návrhu na změnu žaloby“, ale ani o dalším návrhu na předběžné opatření (viz shora), neboť rozhodl rovnou o žalobě ve věci samé.

Dle § 82 s. ř. s. každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.

S ohledem na shora uvedené tak krajský soud uzavírá, že v daném případě se žalobci domáhali ochrany žalobou dle § 82 a násl. s. ř. s. proti úkonům správního orgánu, které nepochybně jak po stránce formální, tak po stránce materiální, naplnily znaky rozhodnutí správního orgánu ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. Žalobu tak shledal nedůvodnou (srovnej závěry usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 12. 2008, č. j. 8 Aps 6/2007-247; dostupné na www.nssoud.cz), a proto mu nezbylo, než ji dle § 87 odst. 3 s. ř. s. zamítnout.

Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Dle něj má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.

Ve věci měl úspěch žalovaný, ten však náhradu nákladů řízení nepožadoval, ostatně krajský soud ze správního spisu ani nezjistil, že by mu nějaké náklady v souvislosti se soudním řízením vznikly.

P o u č e n í :

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.)

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Hradci Králové dne 25. srpna 2016

pokračování

6

30A 13/2016

JUDr. Jan Rutsch v. r.
předseda senátu